

हवामानावर आधारीत कृषि सल्ला (रत्नागिरी जिल्हा)
(ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र,
मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने)
(०२३५८) २८२३८७

अंक ९२/२०१९

दिनांक १५/११/२०१९

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
विभाग प्रमुख,
कृषिविद्या विभाग
९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
नोडल ऑफिसर,
कृषिविद्या विभाग
९४२२३७४००९

डॉ. शितल यादव,
तांत्रिक अधिकारी
कृषिविद्या विभाग
८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक ०९/११/२०१९ ते १५/११/२०१९)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक १६/११/२०१९ सकाळी ८:३० पासून २०/११/२०१९ सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
०९/११	१०/११	११/११	१२/११	१३/११	१४/११	१५/११		१६/११	१७/११	१८/११	१९/११	२०/११
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)	३	३	२	०	०
३०.२	३०.१	३१.२	३३.५	३३.८	३३.०	३३.१	कमाल तापमान (अं.से)	३५	३४	३४	३३	३३
१९.७	१९.८	२१.१	२०.९	२१.५	१८.५	१९.५	किमान तापमान (अं.से)	२३	२३	२३	२३	२३
४	०	६	४	०	०	२	मेघाच्छादन (ऑक्टा)	२	४	१	१	४
९६	९४	९८	९३	९१	८५	९१	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	८६	८२	७७	७०	६८
७०	७०	५९	६३	५१	४४	६१	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	५७	५५	५२	४३	४३
३.०	२.४	२.६	२.१	२.५	२.७	२.२	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	७	६	८	८	७
शांत	शांत	शांत	शांत	शांत	शांत	शांत	वाऱ्याची दिशा	ई.पू.	ई.पू.	पू.	पू.	ई.पू.
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील							पाऊस (मिमी) ११/२०१९ पासून आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षाचा				
०.०							५१३०.९	३०७१.८				

हवामान पूर्वानुमान कृषि सल्ला

दिनांक १६ व १७ नोव्हेंबर, २०१९ रोजी तुरळक ठिकाणी तुरळक पाऊसाची शक्यता असून आकाश अंशतः ढगाळ राहिल तसेच कमाल तापमानात वाढ संभवते. दिनांक १५ ते २१ नोव्हेंबर, २०१९ साठी कॉकण विभागासाठी पर्जन्यमानाचा विस्तारित श्रेणी अंदाज हा सामान्यपेक्षा कमी राहिल. सामान्य फरक वनस्पती निर्देशांक (NDVI) नुसार रत्नागिरी जिल्ह्यामध्ये वनस्पती निर्देशांक चांगल्या स्वरूपाचा असून प्रमाणित पर्जन्यमान निर्देशांक (SPI) नुसार ओलावा स्थिती दर्शविण्यात आली आहे.

पिक	अवस्था	कृषि सल्ला
भात	पूर्व मशागत व पेरणी	<ul style="list-style-type: none"> रब्बी उन्हाळी भात लागवड करण्यासाठी पूर्व मशागतीची कामे करण्यास सुरवात करावी. भात रोपवाटीकेसाठी गादी वाफे तयार करावेत. प्रथम जमीन नांगरून ढेकळे फोडावीत आणि प्रती गुंठा क्षेत्रास १०० किलो शेणखत जमिनीत मिसळावे. जमिनीचा उतार लक्षात घेऊन, १ मी. x १० मी. अंतराचे गादीवाफे तयार करावे वाफ्यांना प्रती गुंठा क्षेत्रास १ किलो युरिया व ३ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट द्यावे. उन्हाळी भात लागवडीसाठी कर्जत-१८४, रत्ना, रत्नागिरी-१, रत्नागिरी-७४, रत्नागिरी-२४, रत्नागिरी-७११, कर्जत-१, कर्जत-३ या जातींचे बियाणे वापरावे. पेरणीपूर्वी बियाण्यास २.५ ग्रॅम प्रती किलो प्रमाणात थायरम बुरशीनाशक चोळावे. रोपवाटीकेतील तणांच्या बंदोबस्तासाठी पेरणीनंतर वाफे ओले होताच ऑक्सीडायजरजील (६ ई. सी.) प्रती लिटर पाण्यात ३ मि. ली. याप्रमाणे प्रती गुंठा क्षेत्रास ५ लिटर या प्रमाणात एकसारखे फवारवावे.
भुईमुग	पूर्व मशागत	<ul style="list-style-type: none"> रब्बी भुईमुग लागवडीसाठी शेताची पूर्वतयारीची करण्यास सुरवात करावी. जमीन खोल नांगरून हेक्टरी ५ टन चांगले कुजलेले शेणखत अथवा कंपोस्ट मातीत मिसळावे. रब्बी भुईमुग लागवडीसाठी कॉकण गौरव, टी. जी. २६, कॉकण ट्रोम्बे टपोरा एस बी. ११, टी.ए.जी.- २४, फुले प्रगती या जातींचे बियाणे १०० ते १२५ किलो प्रती हेक्टरी या प्रमाणात उपलब्ध करून घ्यावे.
वाल/ कडवा वाल	पेरणी	<ul style="list-style-type: none"> खरीप भात कापणी नंतर जमिनीची मशागत करून वाल पिकाची पेरणी करावयाची असल्यास जमिनी वाफसा स्थितीत आल्यावर नांगरत करून हेक्टरी ५ टन शेणखत किंवा कंपोस्टखत मिसळून जमीन समपातळीत आणून वाल बियाण्याची ३० ते ४५ किलो प्रति हेक्टरी प्रति हेक्टरी बियाणे टोकण पद्धतीने ३० x १५ से. मी. किंवा ३० x २० से. मी. किंवा ३० x ३० से. मी. अंतरावर करावी. पेरणीच्या वेळेस ५४० ग्रॅम युरिया आणि ३ कि.ग्रॅ सिंगल सुपर फॉस्फेट प्रती गुंठा ओळीमध्ये बियाण्याखाली साधारण ५ से.मी. खोलीवर द्यावे. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे. पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम बुरशीनाशकाची ३ ग्रॅम प्रती किलो बियाण्यास चोळावे व त्यानंतर एक किलो बियाण्यास २५ ग्रॅम या प्रमाणात रायझोबियम या जीवाणू संवर्धकाची प्रक्रिया पेरणीपूर्वी १ तास आधी व बुरशीनाशकानंतर करून बियाणे सावलीत सुकवावे.
आंबा	पालवी	<ul style="list-style-type: none"> आंब्याच्या नवीन येणाऱ्या पालवीवर तुडतुडे, शेंडे पोखरणारी आणि मिजमाशीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असल्याने पालवीचे किडीपासून संरक्षण करण्यासाठी लॅम्बडासायहॅलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही ६ मि.ली. किंवा क्विनोलफॉस २५ टक्के प्रवाही २५ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. निरभ्र आकाश व वाढत्या तापमानामुळे बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने नवीन लागवड केलेल्या आंबा कलमांना पहिली तीन वर्षे पाणी देण्याची व्यवस्था करावी तसेच जोडाच्या खाली बुंध्यावर येणारी फूट वेळोवेळी काढून टाकावी. पहिल्या वर्षी

		आठवड्यातून एकदा तर दुसऱ्या वर्षी पंधरा दिवसातून एकदा व तिसऱ्या वर्षी महिन्यातून एकदा प्रत्येक कलमांना ३० लिटर पाणी द्यावे.
काजू	मोहोर	<ul style="list-style-type: none"> किडींपासून संरक्षण करण्यासाठी मोहोर फुटण्याच्या वेळी प्रोफेनोफॉस ५० टक्के प्रवाही १० मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. निरभ्र आकाश व वाढत्या तापमानामुळे बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने नवीन लागवड केलेल्या काजू कलमांना पंधरा दिवसांच्या अंतराने १५ लिटर पाणी देण्याची व्यवस्था करावी तसेच जोडाच्या खाली बुंध्यावर येणारी फूट वेळोवेळी काढून टाकावी.
नारळ	-	<ul style="list-style-type: none"> निरभ्र आकाश व वाढत्या तापमानामुळे बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने नवीन लागवड केलेल्या बागेस ६ ते ७ दिवसांच्या आणि पूर्ण वाढलेल्या माडास जमिनीच्या मगदुराप्रमाणे ५ ते १० दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
सुपारी	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> निरभ्र आकाश व वाढत्या तापमानामुळे बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने सुपारी बागेस ७ ते ८ दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
वाली	लागवड	<ul style="list-style-type: none"> वाली भाजीपाला लागवड करण्यासाठी भात कापणी नंतर जमिनी वाफसा स्थितीत आल्यावर नांगरट करून हेक्टरी १० ते १५ टन चांगले कुजलेले शेणखत किंवा कंपोस्ट खत मिसळून ३ X ३ मीटर आकाराचे सपाट वाफे तयार करावेत. पेरणी ६० x ६० सें. मी. अंतरावर २ ते ३ बियाणे टाकून करावी. पेरणीच्या वेळेस प्रत्येक वाफ्यास ६० ग्रॅम युरिया, ३०० ग्रॅम सिंगल सुपर फॉस्फेट आणि ४५ ग्रॅम म्युरेट ऑफ पोटाश द्यावे. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे.
कलिंगड	लागवड	<ul style="list-style-type: none"> कलिंगडाची लागवड जमिनीची नांगरट करून सरी पद्धतीने २ x ०.५० मी. अंतरावर करावी. लागवडीच्या वेळेस १.५ किलो शेणखत, ११ ग्रॅम युरिया, ३२ ग्रॅम सिंगल सुपर फॉस्फेट आणि १० ग्रॅम म्युरेट ऑफ पोटाश प्रती आळ्यास खताची मात्रा द्यावी तसेच संकरीत कलिंगडाला लागवडीच्या वेळेस २ किलो शेणखत, २० ग्रॅम युरिया, ३२ ग्रॅम सिंगल सुपर फॉस्फेट आणि १७ ग्रॅम म्युरेट ऑफ पोटाश प्रती आळ्यास खताची मात्रा द्यावी. रोपांची मर रोगापासून संरक्षण करण्याकरीता पेरणीपूर्वी थायरम किंवा कॅप्टन बुरशीनाशक ३ ग्रॅम प्रति किलो बियाण्यास चोळावे. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे.
भेंडी	लागवड	<ul style="list-style-type: none"> भेंडी पिकाची लागवड जमिनीची नांगरट करून सरी पद्धतीने ४५ x १५ सें.मी. अंतरावर करावी. लागवडीच्या वेळेस १.५० किलो शेणखत, ७०० ग्रॅम युरिया, ३ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट आणि ४२० ग्रॅम म्युरेट ऑफ पोटाश प्रती गुंठा खताची मात्रा द्यावी. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे
<p>सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसारतयार करून प्रसारित करण्यात आली.</p> <p>• अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषी विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषी अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा</p>		